

1 9 3 6
JANUÁR

17997

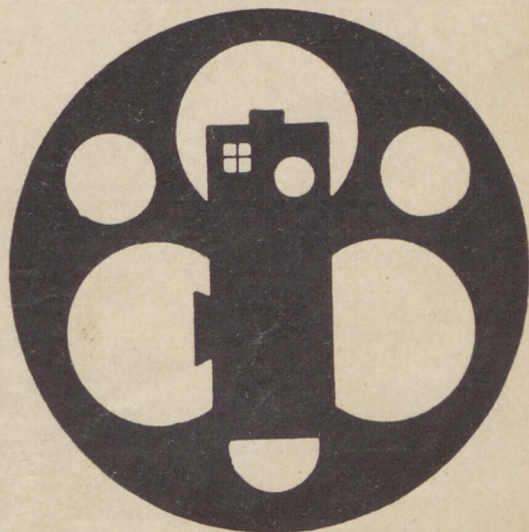
15.

AMATŐR FILMÉLET

ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
Hírlapok — folyóiratok
1936. évi 181. 52r

ÁRA: **30** FILLÉR

AMATŐR FILMÉLET

Főszerkesztő: GYULAI FERENC dr.

Szerkeszti: KÁLMÁN T.

Főmunkatárs: EHRENTHAL ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II. ker., Margit-körút 58. I. 7.

TELEFONSZÁM: 51—7—71.

Efőfizetési árak:

FŐBIZOMÁNY:

Fotoélettel együtt:

Egy évre: 3.— P

AMATŐR KINO-SERVICE

Egy évre: 5.— P

Fél évre: 1.— „

MEGJELENIK ÉVENTE TIZSZER

Fél évre: 2.50 „

KÉPKERETET

A LEGOLCSÓBBAN

HOFFMANN FERENC

KÉPKERETGYÁRÁBAN

SZEREZHET BE.

BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRÚT 28. ÉS

GERLÓCZY-UTCA 5.

ALAPÍTVÁ: 1880. ÉVBEN.

TELEFONSZÁM: 89—2—39.

A M A T E U R KINO-SERVICE

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 23

TELEFONSZÁM: 433—99

KIZÁRÓLAG KESKENYFILMMEL
FOGLALKOZÓ SZAKÜZLET.

RAKTÁRON AZ ÖSSZES GYÁRT-
MÁNYÚ FELVEVŐ- ÉS LEADÓ-
GÉPEK, FELSZERELÉSEK, VALA-
MINT NYERS- ÉS MŰSORFILMEK

FILMKÖLCSÖNZÉS

SAJÁT, MODERN LABORATORIUM

Frissen

és vidáman lépünk olvasóink elé. Frissen, mert hiszen a képkockák légiói szemkápráztató sebességgel pe-

regnek és mi csak azt akarjuk, hogy lapunk minden egyes oldala egy-egy elfogott, megállított képkocka legyen, az amatőrfilmzés csodásan szép, végtelen filmjéből.

Vidámak pedig azért vagyunk, mert bennünket az Olvasóink szeretete hívott életre.

És hogy ez így is van, el kell mondanunk mindazokat a körülményeket, amelyek lapunk életrehívását szükségessé és indokoltá tették. Kezdjük a legelején. Lapunk, a „Fotóélet,” már megindulása óta foglalkozott az amatőrfilmzéssel. Sok-sok cikk számolt be az amatőrfilmzésről és igyekezett annak útját egyengetni, fejlődését előmozdítani. Közben pedig a magyar amatőrfilmzés nőtt-nőtt, terebélyesedett. Az utolsó időben a „Fotóélet,” — hogy a megnövekedett igényeknek eleget tudjon tenni, — már amatőrfilmszámot is adott ki és több oldalas rovatban foglalkozott ezzel.

Mindez azonban kevésnek bizonyult. A mérföldes léptekkel haladó külföld figyelemmel kísérése, valamint az oktatófilm bevezetése mind nagyobb és nagyobb terjedelmet igényelt. Ennek a „Fotóélet” keretében való kielégítése pedig csak az álló-fényképezés rovására történhetett volna meg. Ezt azonban el akarjuk kerülni. Így jött létre az „Amatőr Filmélet,” amelynek minden egyes sorát a magyar amatőrfilmzés szolgálatába akarjuk állítani.

Mi teljes hittel és bizó áldozatkésszéggel indítjuk útnak lapunkat. Nem kérünk mást, csak egy kis megértő szeretetet, — annak a viszonzását, amit mi is adunk.

Szakkikkeket és képeket, amennyiben azok lapunknak megfelelnek, közlésre szívesen elfogadunk; fenn tartjuk azonban magunknak azt a jogot, hogy a be- küldött cikkeken és képeken, lapunk szellemének megfelelően, változtathassunk, illetve a képek közlési nagyságát meghatározhatjuk. Kéziratokat, képeket még válaszbélyeg ellenében sem küldünk vissza, azok megőrzésére nem vállalkozunk. Közlésre elfogadott cikkek és képek vissza nem vonhatók, — a közlési, valamint idegen nyelvre fordítási jogot a be- küldés tényével kapjuk meg.

Szívesen fogadunk minden tanácsot, amely olvasóink igényének kielégítésével kapcsolatban a lap színvonalának emelését célozza.

Most pedig búcsúzunk és abban a hitben, hogy továbbra is együtt gyönyörködhetünk az amatőrfilmzés művészi szépségeiben, szívélyes üdvözlettel köszöntjük az Olvasót!

**Az „Amatőr Filmélet”
Szerkesztősége.**

**NÉVNAPI
ÜZSONNA**

Zeis Ikon K S. 10 f.

Hallottam...

... hogy panaszkodott arról, milyen hamar kiégett a vetítőlámpája. Hát ez a baj bizony elég gyakran előfordul. Őkát a helytelen kezelésben kell keresniük. A vetítógép prospektusok rendszerint elmondják, hogy a gép visszatekerceslésre is alkalmas. És ez így is van. Az amatőrök azonban ezzel visszaélnék és akkor is géppel tekerceslnek, amikor erre semmi szükség sincsen. Például filmvágásnál és ragasztásnál. Közben nem törődnek azszal, hogy a gép motorja állandóan rázza a vetítőizzó finom szálaít. Kettős a baj akkor, ha a világítást nem lehet külön kikapcsolni és a gép teljesen úgy működik, mint ha vetítene, Ezzel a lámpák élettartama majdnem felére csökken. Vannak oly amatőrök is, akik egy-egy filmkockát állóképként vetítenek ki, vagy pedig huzamosabb ideig állítanak be. Ilyenkor a hűtőkészülék nem működik és a lámpák nagyon felmelegednek. Ennek pedig az a következménye, hogy a nagy hőségben az izzószál megnyúlik és csakhamar kiég. Legtanácsosabb tehát, ha a tekercesléshez külön készüléket használunk, a beállítását pedig befűző-filmen, menetközben végezzük el.

... hogy a minap nem tudta eldönteni, hogy milyen gyártmányú filmet használjon. Egyik amatőrtársa ezt, a másik pedig amazt ajánlotta. Egyik erre, a másik meg arra esküdött. Annyit hallott a különböző márkákról, a végén már maga sem tudta, hogy hát tulajdonképpen melyiket vegye meg. Pedig a dolog nem is olyan körülményes, mint amilyennek gondolja. Elsősorban jegyezzük meg, hogy rossz film egyáltalában nincsen. Eltérés, az egyes gyártmányok között, csak annyiban van, hogy az egyik magasabb, a másik pedig alacsonyabb érzékenységu. A maga nemében mindegyik elsőrangú. Mindegyiknek megvan a maga előnye és mindegyik meghatározott céllal készül. Azt, hogy a film mire alkalmas, a gyár pontosan jelzi. És ebben nyugodtan meg is bízhatunk. Nagyon természetes dolog azonban az, hogy mindig előre kell tudnunk, hogy a filmet mire fogjuk felhasználni. A beszerzést pedig ennek megfelelően eszközöljük. Műfénnyhez például panchromatikus anyagot veszünk; télen magas, nyáron alacsony érzékenységű filmet használunk. A jó filmamatőr éppen úgy van a maga felvételi anyagával, mint a vadász a megszokott, kezéhez idomult fegyverrel. Ismeri annak minden csinját-binyját és ha kissé balfelé is hord, nem cseréli el egy új, idegen és még ki nem próbált fegyverrel. Éz azonban nem jelentti azt, hogy az új anyagok elől mere-

ven elzárkózik, nem, azokat ki kell próbálnia, mert csak így tudja a megfelelő anyagot mindenkor kiválasztani.

... hogy nem tudja a Scheiner fokokat Din fokokra és viszont átszámítani. Pedig az egész dolog igen egyszerű. A Din nevezőjéhez hozzáadja a számlálót és ebből hármát levon. A kapott eredmény Scheiner fok lesz. Például: $7/10 \text{ Din. } 7 + 10 = 17 - 3 = 14 \text{ Sch.}^0$. A Scheiner foknak Dinre való átszámításánál pedig a Sch. fokból törtet alakít, 10-es állandó nevezővel, a maradékhoz pedig hármát hozzáad és ez lesz a számláló. Például: $14 \text{ Sch. } 4/10 + 3 = 17/10 \text{ Din. } (-s-s-)$

Olvastam...

... A „Jahrbuch des Kinoamateurs“ 1936. évi kötetét. (Szerkesztette: Willy Frerck. A Photo-Kino Verlag Berlin SW. 19. kiadása. Ára: vászon kötessel, arany nyomással: 3 P 8 f.) A keskenyfilm amatőrök ezidei évkönyve több képpel és értékes táblázattal jelent meg. Ismerteti az amatőrfilmmezés 1935. évi helyzetképét és értékes cikkekkkel gyarapítja az amatőrök tudását. Gyakorlati tanácsadásai sok hasznót rejtenek magukban, általánosságban pedig az amatőrfilm évkönyvek magas színvóján mozog. (ft.)

... A „Das Agfa-Schmalfilm Handbuch“ c. könyvet. (Szerkesztette: Dr. H. Lummerzhelm, a Dr. W. Heering Verlag Harzburg kiadása. Ára félévaszon kötésben: 5.20 fill.) Az amatőrfilm problémákkal foglalkozó könyv tizenkét fejezetben öleli fel az amatőrfilmmezés alap-tételeit. Sok kép és ábra tartkítja és teszi mindjobban érthetővé a szöveget. A könyvhöz igen értékes recept és gépjegyzék van csatolva Különösen hasznosak a műtechnikai munkálatokat ismertető fejezetei, amelyek önmagukban elégségesek ahhoz, hogy egy teljesen kezdő is meg tudjon birkózni a filmmezés akadály-yaival. (ft.)

... a „Filmművészeti Évkönyv“ 1936. évi kötetét. (Szerkesztette: Lajta Andor, a Filmkultúra főszerkesztője, Bpest, XIV., Thököly-u. 75.) Ára: 5 P. A meglepő izléssel kiállított, szürke, egészvászon kötésű mű felöleli az egész magyar mozivilágot. Címjegyzékében ott van mindenki, akinek valami köze van a mozihoz: művészek, rendezők, operatőrök, vállalkozók, gyárák, sajtó, stb. Gazdag a rendezet gyűjteménye, érdekes a filmtechnikai része. Az egész könyv magán viseli a szakszerűség és a hozzáértés bélyegét. Mozitulajdonosoknak és a szakembereknek nélkülözhetetlen. (ft.)

A homályosüveggel el nem látott fényképezőgépek, tehát a tekercs filmes és mozifilmkamrák elterjedésével egyideűleg felmerült a parallaxis kérdése is. Sokat hallunk itt-ott erről beszélni és helyénvalónak találjuk; ha e tárgykőről bővebben is megemlékezünk. Amint már az előbb kifejtettük, a parallaxis kérdése csak azoknál a fényképező- vagy filmfelvevőgépeknél jön számításba, amelyeknél a beállítás keresővel vagy pedig a felvételi objektívvel nem azonos beállító lencsével történik. Sajnos, az előbbi esetben egy igen kellemetlen jelenséggel kell számolnunk, t. i. azzal, hogy a képet nem abból a helyzetből vetítik, mint a felvevőgép optikája. A helyzeti különbség onnan ered, hogy a keresőt vagy az objektív mellé, vagy pedig fölé szerelik és ezáltal bizonyos kisebb vagy nagyobb eltolódások keletkeznek az objektív és a kereső képmezeje között. Ezt a jelenséget parallaxisnak nevezzük. Az egyes képpontok eltolódása a két kép között a következő képlet szerint alakul:

GYULAI FERENC DR.

A PARALLAXIS

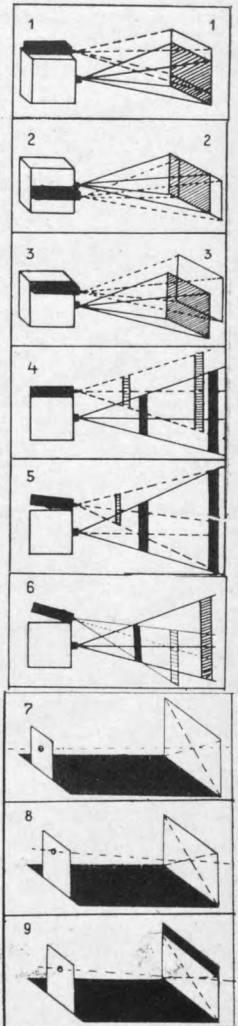
Képek közti különbség = Objektív és keresőtengely közti távolság $\times \frac{\text{Gyűjtőtávolság}}{\text{Felvételi táv.}}$ Ezt röviden, betűkkel kifejezve: $K = T \times \frac{G}{F}$ vagyis

K = képek közti különbség, T = objektív és kereső optikai tengelye közötti távolság, G = gyűjtőtávolság, F = felvételi táv.

A képletből megállapíthatjuk, hogy a parallaxis annál kisebb minél nagyobb távolságról történik a felvétel. Ép ezért, nagyobb távolság esetén nem okoz komolyabb gondot ez az egyébként kellemetlen hiba. Ezerint, amint a felvevőgép oldalára vagy tetejére szereljük a keresőt, vagyis az objektív mellett vagy felett foglal helyet, magassági vagy oldalirányú parallaxisról beszélhetünk. A legtöbb fényképezőgépnél és felvevőgépnél sajnos, egyszerre mind a kettő feltalálható. (1—3. ábra.) A parallaxis kiküszöbölése csak annál a mozifilm felvevőgépnél lehetséges, amelyiknél a filmre történik a beállítás. Általában igen kevés mozifelvevőgépnek van erre alkalmas berendezése. Teljesen parallaxismentes a tükörreflex keresős Ciné — Kodak — Special gép, amelynél a közvetlen beállításhoz hasonló berendezés lehetővé teszi az objektív által szolgáltatott kép ellenőrzését. Ép ezért a felvétel állványról történik.

Mivel a kereső feladata az, hogy a képmezőt ellenőrizzük a felvétel előtt és alatt, kénytelenek vagyunk a kikerülhetetlen parallaxist más módon kiegyenlíteni. Ennek az a módja, hogy a kereső tengelyét az objektív tengelye felé buktatjuk. A 4—6. ábra ezeket a lehetőségeket szemlélteti. A 4. ábrán látható, hogy a két optikai tengely párhuzamos, vagyis a parallaxis teljes. Meg kell azonban ismételtlen jegyeznünk, hogy a nagyobb távolságban ez nem annyira feltűnő, sőt igen nagy távolságban teljesen el is hanyagolható. Az 5. és 6. ábrán a közeli tárgyak felvételénél fellépő parallaxis korrigálását láthatjuk. Amint a 4. ábrán látjuk, a kereső és az objektív optikai tengelye csak egy pontban metszi egymást és ép ezért a parallaxis mindig csak egy meghatározott síkban küszöbölhető ki, amelynek az objektívtól való távolsága egy meghatározott pontban van. Ezt mutatja be a 6. ábra. Minél jobban buktatjuk a keresőt, az optikai tengelyek találkozási pontja annál közelebb esik a felvevőgéphez. Így elképzelhető az, hogy az optikai tengelyek találkozási pontjában levő síkban a képmező összesik, tehát ebben a síkban a parallaxis megszűnik. Az e mögötti és előtti síkokban a parallaxis nő, amint e ponttól a képmezők távolodnak. Ez azt mutatja, hogy a nagy mélységi parallaxis semmi esetre sem küszöbölhető ki.

Természetesen a parallaxis kiküszöbölése nem feltétlenül szükséges. A kamarákba beépített keresőknél, bizonyos segédeszközökkel lehetővé

válík a kereső mozgatása. E módszert a 7—9. ábra mutatja. A közönséges, keretes keresőn, amely vízszintes elhelyezését (7. ábra) a szemnél levő nyílást emeljük, amint azt a 2. ábrán láthatjuk. Ugyanezt a célt szolgálja az is, ha a keretes részen eszközlünk változásokat. Ha a keretet elmozdítjuk a helyéből vagy pedig egyszerűen a felsőrészt eltakarjuk, — amint azt a 3. képen látjuk — úgy a magassági parallaxis felsőrészt kiküszöböltük, de ezzel még nincs kiküszöbölve a parallaxis alsó része. Ugyanis az alsórészhez egy ugyanolyan sávot hozzá kell adnunk, mint amekkorát itt letakartunk.

Sajnos, úgy a foto, mint a fimfelvevőgépek prospektusai a parallaxisról nem igen emlékeznek meg és annak a kiküszöböléséről nem adnak felvilágosítást.

A parallaxis korrekciót a filmamatőrök az alábbiak szerint végezhetik. Ennek különösen a feliratkészítésnél vehetjük jó hasznát. Az eljárásnál először is az objektív középpontját és a kereső középpontját egy kartonlapra feljegyezzük és ezt úgy erősítjük meg az alátétben, hogy az objektív középpontja a kartonon éppen az alátét középpontjához essék. A beállításnál pedig nem erre, hanem a kereső középpontjára állítjuk be. Ezáltal a parallaxis önmagától kiküszöbölődik. Ezt az eljárást a feliratkészítésen kívül még más esetekben is alkalmazhatjuk.

Állványos felvételnél az oldalparallaxist a következő egyszerű módon kerüljük el. A kamarát nem közvetlenül az állványra erősítjük, hanem egy sztereo-állványfejet iktatunk közbe. A keresőn történt teljesen pontos beállítás után a kamaránkat a sztereofej segítségével oly távolsággal toljuk oldalra, mint amekkora távolságra az objektív és a kereső középpontja között van. Ezáltal a parallaxis teljesen eltűnik.

KÉRJÜK, KÜLDJE BE SAJÁT ÉS AMATŐRTÁRSAI CÍMÉT!

Movector Billy,
az olcsó családi vetítő

Movector Super,
a nagytelyesítményű vetítő
hangfilm adapterrel

Pan — fordítófilm

Isopan ISS
fordítófilm, a legmagasabb érzékenysé-
gű finomszemcséjű orto-
pankromatikus emulzio, belső
és külső felvételekhez

Pan — negatívfilm

Pozitív- film

Segédeszközök — tartozékok

6

Agfa

A MINŐSÉG JELE!

Az elmúlt napokban meglátogattam az egyik filmamatőr barátomat. Nagy munkában találtam; ragasztó készülék és filmtekerceselő volt az asztalán. Amint mondta: filmet vág.

F. Forintos Titus

A filmvágás

És valóban ezt is csinálta. Végig pergette a filmszalagot és az erősebb vagy gyengébb részeket egyszerűen kivágta. Majd összeragasztotta és ment tovább. Filmet vágott. Így mondta és így is hitte.

Pedig munkája csak annyiban volt filmvágás, hogy tényleg filmet vágott. Mondjuk: papírszalag helyett.

A valódi filmvágás alatt tulajdonképpen a film egyes jeleneteinek művészi szempontból való rendezését, egymás után való sorolását, az egyes cselekmények időtartamának meghatározását értjük. A legteljesebb mértékben művészi munka és ennek csak a technikai részlet lehet elsajátítani. Más nem. Azt, hogy hol, miért és mily esetekben kell vágni, fel tudjuk sorolni, de azt, hogy az egyes jelenetek változtatásával, a játszási idő nyújtásával, vagy rövidítésével mikor és mely módon érjük el azt a művészi hatást, amit a film témája, cselekménye megkíván, csak esetenként, az illető filmre vonatkoztatva lehet megállapítani. Ehhez már művészi érzék szükséges.

Tisztában kell lennünk azzal, hogy a film rendezője mit akar érzékelteni és mily lelki hatásokat óhajt a filmmel kiváltatni. A kész film lepergetése alkalmával pedig meg kell állapítanunk azt, hogy valóban ezeket az érzéseket kaptuk-e vissza. Ha nem, úgy mindaddig rendezzük, vágjuk a filmet, amíg az teljesen hozzá nem simul a rendező elgondolásához, illetve a darab témájához. Most pedig rátérek a filmvágás egyes részleteinek ismertetésére.

Mindnyájunk előtt tudott dolog az, hogy a film cselekménye jelenetekre, a jelenet pedig, — a felvételi módok szerint, — beállításokra van felosztva. Maga a felvétel beállítások szerint történik. A beállítások képszoja alapján megkülönböztetünk total-, second és premier-plán felvételeket. A nagy látszóggal fotografált és a felvétel egész helyét magában foglaló képeket total-plánnak, az egyes szereplőkről és ezek szűkebb környezetéről készített kisebb, u. n. térd-képeket second-plánnak, végül pedig a mell-képeket, vagy az arcjátékok fényképezését premier-plánnak nevezzük.

A total-plán felvételekkel a cselekmény teljes színhelyét mutatjuk be, és azon néha szereplő-tömegek vannak. A second és premier-plán a cselekmény kihangsúlyozására szolgál és a néző figyelmét egy, — a rendező által meghatározott, — pontra irányítja. A second-planban csak egy-két szereplő játszik és annak szűkebb, körülhatárolt környezetét mutatjuk be. A premier-plan többnyire az arcjátékok kifejezésére szolgál.

Az előbb felsorolt beállításokat felváltva, a film által megkívánt ritmusban és sorrendben alkalmazzuk. A helyes beállítás a filmvágó feladata.

A beállítások egymásutáni sorrendjére bizonyos törvényszerűségek vannak. És pedig az, hogy total-plán, vagyis egész kép után, közvetlenül nem jöhet premier-plán, hanem rendesen second-plan következik. Ezt már követheti total, vagy ha úgy kívánja a ritmus, ismét premier-plán. Tehát: a két vélet, — total- és premier-plán, — egymás mellé nem vágható, mert az átmenet hiányát kelti fel a nézőben. Például: Totálképben bemutatunk egy nagy termet. A terem egyik sarkában egy összekuporodott alak van. Előtte, — a nézőnek háttal, — egy férfi áll, aki a fekvő és karjával védekező alakot korbácsolja. A rendező tudja, hogy a film meséje szerint a fekvő és a korbácsütések ellen védekező alak később megtámadja és megöli az ütleget. Ezt a

jogos bosszú alapján követi el. Szükséges tehát az, hogy a néző ellen-szenvét a korbácsoló ellen a rendező felkeltse és ily módon a későbbi gyilkosságot megokolja. Ennek elérése végett bemutatja a korbácsoltszenedését és a korbácsoló vadságát, kegyetlenségét.

A filmvágó a beállításokat a következőképpen vágja össze: Totalkép a terem egyik részletéről. A sarokban férfi hentereg. Kezével védekezik. Az előtte, — nekünk háttal, — álló férfi pedig korbácsolja. A kép oly távolról van felvéve, hogy csak az alakokat és azok mozdulatait veszszük ki. A következő kép second-plán. A vergődő férfit mutatja be, arca már kivehető, de az arcjátékok tisztán még nem láthatók. Itt felmerül az a kérdés, hogy a filmvágó miért elsőnek az áldozatot mutatja be és miért nem a korbácsolót? Ennek lélektani oka van. Ugyanis ha verekedést vagy ütlegelést látunk, először mindig, — ösztönszerűleg, — az áldozatot nézzük meg és csak azután fordul figyelmünk a bántalmazó felé. A second-plánban láttuk a korbácsoltszenedését, védekezését. Azután ugyancsak second-plánban látjuk a korbácsoló egyén — szemben levett, — ütlegelő kezét, eltorzult arcát és vadságát. Most következik premierben az áldozat egyik védekező, ütéseket felfogó keze és könnyes, eltorzult arca. Felváltva, secondban az ütlegelő. Ha ennek a vadságát jobban ki akarjuk emelni, premierben bevághatjuk az eltorzult arcát, villogó szemeit és kócos haját. Ez után azonban premierben semmi esetre sem jöhet a korbácsoltszenedése, mert ezt már unja a néző. A szenvedés nagyságát ezzel nem tudjuk fokozni, legfeljebb csak a hosszantartó voltát igazoljuk. A nagy szenvedés bemutatására semleges eszközt kell igénybe vennünk. Pld. premier-plánban bemutatjuk a cikkázó korbácsot, amelyen nagy ólomgöbök vannak. Most ismét second-plán következik, mondjuk a további ütlegelésről.

A néző az előbbi jelenetekből azt az érzést veszi át, hogy egy embert kegyetlenül korbácsol egy vad, szitkozódó alak és ennek nagy fájdalmat okoz, — még pedig hosszú ideig.

Fentiekből láthattuk, hogy a jó filmvágó a maga technikai munkája mellett folytonosan arra figyel, hogy a rendező mily hatást akar elérni a filmmel és ennek megfelelően vágja össze a beállításokat.

Ami magát a technikai szétvágást illeti, ez természetesen az egyes beállítási képszőgek (total, stb.) között történik.

Ami az egyes beállítások hosszúságát és rövidegét illeti, mindenképp meg kell állapítanom azt, hogy a felvételek alkalmával nemcsak az egyes beállítások végleges egymásutánját, hanem a jelenetek hosszát és rövidegét sem lehet pontosan megállapítani. Mindkettő a filmvágóra van bízva.

A jelenetek hosszúsága és rövidege a filmesztétika egyik nagyon fontos tényezője, mert ez adja meg a film ritmusát és dinamikáját. Az elérendő hatás kiváltása szempontjából egyáltalában nem közömbös az, hogy a premier-képen mily hosszú ideig látjuk a szenvedést kifejező könnyek pergését. Ugyancsak ügyelnünk kell arra is, hogy az egész korbácsolási jelenet, mennyi ideig tart, nehogy a nézőn, — annak láttára, hogy a korbácsoló üti-veri és folyton csak üti áldozatát, ez pedig csak jajgat, vergődik és csak egy óra múlva tör ki, — a türelmetlenség és az áldozat helyetti cselekvési vágy vegyen erőt. A jó filmvágó a beállítás hosszúságát úgy szabja meg, hogy a nézőn a cselekvési vágy a filmszereplő cselekvésével egyidőben vesz erőt.

Az utóbbiakra vonatkozólag szabályok felállítva nincsenek, minden a film témájától, cselekményétől és a filmvágó érzékétől függ. Ennek pedig nagyon finomnak, úgynevezett hatodik érzéknek kell lenni. Néha bizony még egy-két filmkocka is számít és éppen ezért a megvágandó filmet előbb többször nézzük meg és az elképzelt összeállításokat jegyezzük fel.

Néha előfordul az is, hogy egy-egy filmjelenet túlságosan hosszú és unalmas.

(Folytatjuk).

A m. kir. minisztérium a nyilvános előadásra szánt mozgófényképek, valamint azok bel- és külföldi forgalmának hatósági ellenőrzéséről szóló 4.300/1924. M. E. számú rendeletének 2. §-át a következő rendelkezésekkel egészíti ki:

1. §. Nem esnek a 4.300/1924. M. E. számú rendelet hatálya alá az iskolákban kizáróan a tanuló ifjúság oktatása céljából bemutatandó mozgófényképek.

Az előző bekezdésben említett mozgófényképek megvizsgálása és kizáróan iskolai előadások keretében bemutatásának engedélyezése a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által szervezett Oktatófilmek Országos Bíráló Bizottsága hatáskörébe tartozik.

2. §. A bizottság állapítja meg azt is, hogy az oktató-jellegű mozgófényképek nemzetközi forgalmának megkönnyítése céljából létrejött nemzetközi egyezmény intézkedéseire képest vámmentességben részesíteni kért külföldi mozgófényképek, valamint az egyezmény értelmében belső előállított, de az egyezményhez csatlakozott államokba kivinni szándékolt ilyen mozgófényképek valóban alkalmasak-e iskolai oktatásra.

3. §. Az Oktatófilmek Országos Bíráló Bizottság által iskolákban oktatás céljából engedélyezett mozgófénykép a tanuló ifjúságon kívül másnak, akár az iskolákban, akár máshol az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság engedély-okirata alapján mutatható be.

4. §. Az Oktatófilmek Országos Bíráló Bizottságának szervezeti szabályait a m. kir. vallás- és közoktatásügyi a m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg állapítja meg.

5. §. Ez a rendelet kihirdetése napján lép életbe és azt a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a m. kir. belügyminiszterrel egyetértőleg hajlja végre.

Budapest, 1935 évi november hó 15-én. *vitéz GÖMBÖS GYULA s. k.*
m. kir. miniszterelnök.

Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az Oktatófilm Kirendeltség pedagógiai szakértő bizottságának tagjává, — az 1936/37. tanévre. — pótlólag kinevezte Baransky E. Lászlót, dr. Bérczi Gusztávot, dr. Bognár Cecilt, dr. Brisits Frigyeszt, Édes Jenőt, vitéz Esztergomy Ferencet, Horváth Károlyt, Kiss Józsefet, Kubinyi Bertalant, Marcell Ágostot, dr. vitéz Pálfi Jánost, dr. Petrich Bélát, dr. Pitroff Pált és dr. Scropp Ferencet.

A m. kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium oktatófilmkirendeltsége 200 középiskolát szerelt fel keskenyfilm vetítógéppel. A gépek kezelésére előbb Budapesten. majd Budapest környékén és legújabban 17 vidéki városban a tanárok számára gépkezelői tanfolyamokat tart. A tanfolyamok egy-egy városban 1—2 napot vesznek igénybe. Egy tanfolyamon egyszerre 10 tanár vesz részt. Az előadásokon a keskenyfilmmel ismerkednek meg a hallgatók, azután minden iskolából legalább egy tanár a gép manuális kezelését tanulja meg. Vagyis mindazt, ami a géppel való bánást biztossá teszi. A tanfolyamon résztvevő tanár fogja majd az iskola többi tanárát is a gép kezelésére megtanítani. Eddig 8 különböző helyen tartott az Oktatófilm Kirendeltség tanfolyamot. A gép egyszerűségét, könnyen kezelhetőségét és a tanfolyamon résztvevők érdeklődését dicséri az, hogy a tanfolyamot a legjobb eredménnyel végzik el. A tanfolyamokat az Oktatófilm Kirendeltség egyik tisztviselője Zivuska Alfonz mérnök vezetésével a Telefontár egyik műszerészé tartja.

Rp.

Paraphenilendiamin 9,5 gr.
Natr. sulfít cryst. 19 "
Natr. hydroxid 10 "
Kal. bromid 9,5 "
Aqua 1000 "
MDS. *Finomszemcsés filmhívó.*

Rp.

Kal. hypermang. 2 gr.
Acid. sulfur. conc. 10 cm.³
Aqua 1000 gr.
MDS. *Fordítófürdő, filmhíváshoz.*
Kénsavat öntsünk a vízhez.

Rp.

Arg. nitric. 10 gr.
Aqua dest. 100 "
MDS. *Kettős színezésű fátyolt eltüntető oldat.* Fátyol esetén a fordító fürdőbe 3—4 cseppet öntünk.

Rp.

Natr. bisulfurosum 5 gr.
Natr. bisulfuricum 5 "
Aqua 1000 "
MDS. *Fehéritő fürdő.* Esetenként állítandó össze vagy pedig a a natr. bisulfuricum csak a használatkor, megfelelő hányadú vízben feloldva, öntendő a natr. bisulfurosum oldatához.

Rp.

Kal. bichromát 9 gr.
Acid. sulfuric. conc. (1.819 fs.) 8 cm.³
Aqua 1000 gr.
MDS. *Fehéritő (halványító) fürdő Mimosa-filmhez.* Hív. idő: 6 perc.
Kénsavat öntsünk a vízhez.
Fürdetés után 2 perc mosás.

Rp.

Natr. sulfít cryst. 60 gr.
Natr. thiosulfát 1 "
Aqua 1000 "
MDS. *Derítő fürdő Mimosa-filmhez.* A fürdetést gyenge mesterséges fényben végezhetjük. Utána mosás.

PERUTZ KESKENYFILM—PERUTZ KISFILM

RECTEPAN 16 ^{m/m} ÉS 9·5 ^{m/m}

Aki ezt az anyagot először használja, csodálkozni fog az újszerű és minden eddig tapasztalt hatástól eltérő képtípuson: Csodálatos szín-, levegő- és fényvisszaadás helyes panchromázia által.

Élénk, csillogó képek, melyeken a legmélyebb árnyékok is teljesen ki vannak rajzolva.

Különösen tiszta és túlsugármentes képek, speciális fényudvarmentesítő réteg által.

Könnyű és biztos munka nagy expozíciós kiegyenlítés által.

És végül, mint teljesen váratlan meglepetés: valóban kiválóan éles képek.

A Rectepan filmet ugyanolyan jó eredménnyel használhatjuk fordítós, mint negatív anyagnak. Szállítható nappali töltésű orsókon 16 és 9¹/₂ ^{m/m} és sötétkamraesomagolásban, a szokott hosszúságokban.

OTTO PERUTZ, Trockenplattenfabrik G. m. b. H., München

téskor is módunkban áll a vetítőgépet hasonló helyzetbe hozni, mint ahogy a felvételkor a felvevő kamara állt, de minden egyes jelenetnél, ha a felvevő kamaránk helytelenül és mindig másképpen állt, lehetetlen a projektorunkat is utána állítani. Épp ezért nagyon jó, hogy ha már a felvételkor ügyelünk arra, hogy a felvevő gépünk úgy álljon, hogy az általa szolgáltatott kép kifogástalan és prespektívikusan helyesen érzékelt legyen. Ha a felvételi tárgyat követjük, vigyázzunk arra, hogy a követő mozgásunk meg ne egyezze a tárgy haladási sebességével, mert úgy járnánk, mint egy lelkes moziamatőrünk, aki tiszta, vagyis felhőtlen égbolt mellett fényképezte a Zeppelin-t és annak az útját pontosan követte. A levetítés alkalmával megdöbbenve vette észre, hogy az egész 30 méteres filmen keresztül a Zeppelin mozdulatlanul állt.

8

a gépet, úgy, hogy az zavaró ne legyen és a felvétel értékét feltétlenül emelje.

A képösszeállítás változatos legyen.

Hogy a mozikép előadása a nézőket ne untassa, vagyis hogy élvezetes legyen, kell, hogy a figyelmet lekösse. Ezt pedig csak úgy érhető el, ha a képek összefüggők, illetve változatosak. Ha a felvétel alkalmával nem is sikerülne a jeleneteket, illetőleg a képrészeket olyan sorrendben fényképeznünk, ahogy azokat vetíteni akarjuk vagy ahogy a szöveggönyvünk azokat előírja, akkor ezen összevágással segítünk. Vagyis az egyes képrészleteket elvágjuk és azokat tetszőszerinti sorrendben újból összeragasztjuk. Kezdő filmezők hibája, hogy mindent rendszertelenül összefényképeznek és úgy nyersen (összevágás nélkül) le is vetítik. Ebből termé-

AMIT A KESKENYFILMEZŐNEK JÓ TUDNI

I R T A :
G Y U L A I
F E R E N C D R.

3

AMATŐR FILMÉLET MELLÉKLETE
FOTOÉLET KIADÁSA 1936

Köszöntöm az Olvasót!

A modern élet liktetése nem áll meg a pillanat megörökítésénél és nem elégedett meg ezzel, hanem többet akart. Akarta a mozgást, a liktető élet minden szépségét, úgy, ahogy van, a maga valóságában visszaadni. És ennek a célnak a szolgálatába állította a mozgófényképezést. A mozgófényképezés fejlődése magával hozta az amatőrfilmezést, amely új és sohasem látott ösvényeket nyitott meg a kutató amatőr-szemnek.

Hazánkban ma már sokan hódolnak az amatőrfilmezésnek, az erre vonatkozó irodalmunk azonban még igen szegény. Legyen szabad nekem — a sok hézag szerény pótlásául, — e kis könyvecskét a magyar amatőrfilmezők rendelkezésére bocsájtanom. Amennyire a hely engedi, igyekeztem mindent, — amiről azt hittem, hogy hasznos, — összegyűjteni. Kérem fogadják megértéssel.

Budapest, 1936.

A szerző.

Minden jog fenntartva.
Copyright by Amatőr Filmélet.

Don Bosco-ny. Rpalota, Horthy M.-út 97.

Mire törekedjék a filmező . . .

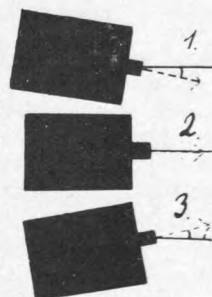
A film az állóképpel ellentétben valamely cselekményt, mozgást életfázist örökít meg. Tehát a felvétel tárgya is mindig olyan legyen, amely kifejezést is tud adni ezeknek a kívánalmaknak és eleveiséget, mozgást, lüktetést és erőt visz a mozifelvételbe.

Minden olyan témakör, amely a fentieket kifejezi, alkalmas arra, hogy róla mozifelveleteket készítsünk. Mozifilmünk tárgya lehet a mozgó ember, robogó vonat, száguldó autó, a vízen sikló motorcsónak, a vizet szelő hajó, a csónakázó ember, a levegőbe szálló vagy a startoló repülőgép, utazások, expedíciók, az állat és a madárvilág; a mikroszkopikus lények világa, a növények élete, a szálló felhő és minden mozgó és élő a természetben. De nagyon szép moztárgy lehet az élettelen világ is:

szetesen nyugtalan és zavaró s ami talán a legkellemetlenebb, összefüggéstelen kép keletkezik. Ha egy tárgyról, egyazon körülmények között vagyunk kénytelenek mozifelveleteket készíteni, akkor a felvevőgépünk állását változtassuk, de úgy, hogy az a kép elrajzolását és helytelen perspektivikus hatás ne adja. A gépet tetszésszerint állíthatjuk, akár állványról, akár kézből fényképezünk, amint azt az 1, 2, és 3. ábrán látjuk.

A mozifelveleknél vigyáznunk kell arra, hogy a felvevőgépet nyugodtan tartsuk.

A mozifelveleknél a felvevőgép helyzete igen fontos. Bár a leveti-

7

a természeti felvételek és tájképek. Ezek mind igen jó és szépen feldolgozható filmtémák. A felvételeknél, ahol mozgással tudunk csak érzékeltetni valamit, meg kell adni a lehetőségeket, amelyek létre hozzák a kifejező mozgást, (például a gyermeknek adjuk oda a játékait és akkor a mozgás is természetes lesz.) A természeti felvételeknél várjuk meg, amíg a tárgyak mozgó helyzetbe kerülnek, (már amelyik mozogni tud.) De pl. az épületfelvételezésnél a földrengésre ne várjunk.) Ha például keriben vagy mezőn virágot vagy buzatáblát stb. akarunk filmezni, akkor várjuk meg azt a hagyományos „lanyha szellőt,” mely a növényt körül enyelgi, azaz megmozgatja, hullámoztatja. Ha modulatlan tájakat fényképezünk, úgy arra vigyázzunk, hogy lehetőleg mozgó stafázst válasszunk, vagy ha ez nem lenne lehetséges, úgy mi mozgassuk a felvétel közben

MAGASNYOMÁSÚ HIGANYGŐZ LÁMPA

Majdnem mindnyájan ismerjük a kvarc, — vagy helyesebben: higanygőz lámpát. Ezzel a lámpafajttával többnyire orvosi rendelőkben ta-

lálkozunk, ahol különböző célú besugárzásokra szokták használni. A higanygőz lámpa lényegében ív, vagy egyenes alakúra hajlított kvarc-csőből áll, amelynek két végébe elektródot forrasztanak. A kvarccső belsejében, — alacsony nyomás mellett, — higany van, amely az elektromos áram hatása alatt gőzzé változik és közepes erősségű, lilás-zöldes fényt bocsájt ki. Fentiekből mindössze annyit jegyezzünk meg, hogy az orvosi célokra használt higanygőz lámpában *alacsony nyomás* van. Egy külföldi fizikus most magas nyomású higanygőz lámpát szerkesztett és a lámpa fényerejét meglepő módon felfokozta. A lámpa keskeny, 1 cm. átmérőjű, kvarc-csőből áll, amelynek belsejében kb. 150 atmoszféra nyomás van. A két elektróda között levő higanygőz kékesen fehér fényt bocsájt ki. Fényerejére nézve, összehasonlításul felemlítjük, hogy míg a vetítő-izzólámpa négyzetcentiméterenként kb. 1400, az izzó szénzál kb. 19.000 H. gyertya fényintenzitást ad, addig az új, magas nyomású higanygőz lámpa felületi intenzitása cm²-ként 28.000 H. gyertyának felel meg.

Ennél a nagy fénynél azonban nem álltak meg. A belső nyomás fokozásával és áramterheléssel a felületi fény 45.000 H. gyertya cm²-re emelték fel, amit, — ha a nap 180.000 H. gyertya felületi fényességével hasonlítunk össze, — igen hatalmas fénynek mondhatunk.

Ha a lámpa vonalspektrumát vizsgáljuk, mindenekelőtt állapítsuk meg, hogy az alacsony nyomású higanygőzlámpa színhatása hamis. Ezzel ellentétben, a magas nyomású kvarc-lámpa spektruma sokkal hosszabb és vörös sugarakban is gazdag. Színhatása kellemes és az emulzióra igen érzékenyen hat.

A lámpa kvarc-csővét egy nagyobb¹ üvegbúra veszi körül. Ennek dacára hőkisugárzása igen csekély úgy, hogy a felvételi és vetítő technikában, -- már csak ennél fogva is, -- elsőrendű alkalmazást fog nyerni. Köztudomású dolog ugyanis az, hogy a műtermek Jupiter és egyéb lámpái, — de még az amatőrök által használt Nitraphot izzók is, — mily nagy meleget bocsátanak ki. Ez pedig, — huzamosabb ideig tartó felvételnél, — a szereplőkre nézve zavarólag hat. Ugyanígy áll a dolog a vetítő-gépekre nézve is. Itt szintén nagyon kívánatos az alacsony hőhatás és ennek elérésére már sokféle módot alkalmaztak. A magas nyomású higanygőz lámpának még az az előnye is megvan, hogy áramátalakító nélkül, közvetlenül a hálózatra kapcsolható. — kicsisége pedig az amatőr vetítőgépekben való alkalmazhatását fogja lehetővé tenni.

(—s—s.—)

FOTOALBUMOK, FILMTASAKOK
SHANGLEMEZALBUMOK
NAGY VÁLASZTÉKBAN, JUTÁNYOS
ÁRON BESZEREZHEŐK

MINDEL ALBUMGYÁRTÓNÁL

BPEST, VI. SZÍV-UTCA 39/b.

TELEFONSZÁM: 27-1-46.

ELADÁS KICSINYBEN IS!

Amatőr szemmel néztem,
... a mozik vásznain pergő képeket. Kutatom, keresem azokat a szépségeket, amelyekre mi amatőrök figyelhetünk és amelyek valami újat, szépet és meglepőt tudnak nekünk nyújtani. És ezekről óhajtok az alábbi sorokban beszámolni, abban a reményben, hogy ezzel is előbbre fogom vinni a magyar amatőrfilmkészítés fejlődését.

Cimzett ismeretlen. Magyar film, magyar művészekkel. Vidéken játszódik le, külső felvételei nagyon jók, több szép beállítás van köztük. Érdemes megnézni már csak amatőr szempontból is. A meséje is igen jó, mulatságos darab. A színészek arcjátékát különösen figyeljük meg. Szereplői Ágai, Ráday, Kabos, Vaszary, Góth és Góthné, valamint Häusermann. Gyártotta és forgalomba hozta a Művészfilm.

Budai cukrászda. Magyar film, magyar szereplőkkel. A belső felvételek igen jók. Több érdekes világítási effektus van benne. Színészei jól játszanak. Szereplői: Percell, Somlay, Kabos, Gózon, Perényi, Dobos A. és Gordon Z. Gyártotta és forgalomba hozta: Phöbus.

Szentivánéji álmom. Reinhardt rendezése. Mesejáték, amerikai film. Figyelemre méltó a darab gazdag kiállítására. Pár jól sikerült befogás van a filmben. Egyébként a klasszikus zenéjű filmet inkább csak műértő gurmandoknak, — rendezése miatt pedig az amatőröknek ajánljuk. Forgalomba hozta: Warner—First.

ÚJ HANGLEMEZEK

Mindnyájunk által tudott dolog az, hogy a csendben lepergett amatőrfilmek a nézőkben kellemtelen hatást fejtenek ki. Hiányzik a mozgófény-

képszínházak megszokott zenéje. Ezt amatőrjeink gramofónzenével szokták pótolni. A zenei műsort a film szerint állítják össze. Ismerniök kell tehát a legújabb hanglemezeket. Ebből

kiindulva, az alábbiakban azokat a hanglemezeket ismertetjük, amelyek a kísérműsor összeállításánál figyelembe vehetők.

Az „Elnökkisasszony” c. filmoperett „NYÁRON A PÁROM” fox-trott és a „KICSI LÁNY” c. keringő zenéje Márkus—Békési szerzeménye és Weigand Tibor énekl. A kíséretet a Pátria Jazz zenekara adja. Az amatőrfilmkészítők különösen érdekli a lemez, mert nagyszerű ritmusa van, ami különösképpen jó zenekíséretül szolgál. Nemcsak az énekes, hanem a zenekar összjátéka is emeli a hanglemezt. (Kelen Péter Pál képviselő, Pátria hanglemez.)

„SCHLAF EIN, MEIN KIND, SCHLAF EIN” c. dal. (H. Schatter és P. Steinbach.) Énekl. Erna Sack. Az énekesnő kitűnő szopránját jól adja vissza a lemez. A legfinomabb hangárnyalatok tisztán ki-vehetők és az előadás technikája is igen jó. A másik oldala „SCHLAF EIN, MEIN BLONDENGELEIN” c. mű. P. Friere és Beda zenéje. Énekl. Erna Sack. (Telefunken-lemez.)

H I R E K

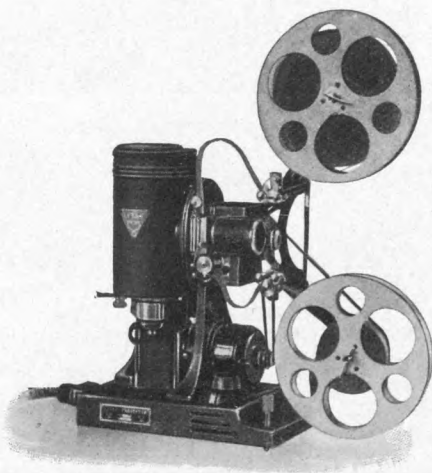
Osram vetítőlámpák. Az Osram-gyár a keskeny- és kisfilmes vetítógépek részére kitűnő lámpákat készít. A lámpák 110 és 220 V. áramhoz készülnek, különböző fényerővel. Speciális reflektor lámpákat is hoz a gyár forgalomba. A legtöbb külföldi készülék ezekkel a lámpákkal van felszerelve.

Megjelent az első magyar amatőrfilm szakkönyv. Az Amateur Kino Service kiadásában most hagyta el a sajtót e 160 oldalas értékes munka. Számos ábrával és képpel. Ára 3 P. A könyv értékes fejezetei felölelik a keskeny- és kisfilmezés egész valóját és úgy kezdő, mint haladó amatőrök számára nélkülözhetetlen. A magyar amatőrfilmkészítők már rég vártak e könyvre és ez minden várakozásnak meg is felel, úgy irodalmi, mint gyakorlati szempontból. A fellelvő- és vetítógép bevásárlásnál és az egész filmfelvétel folyamán mindenütt oktat, tanít és utbaigazít. A könyv megrendelhető kiadóhivatásunk útján is.

Piccolo

A nagyteljesítményű
VETÍTŐGÉP
9½ és 16 mm filmekhez

Máltaikereszt szerű film-
továbbító szerkezettel,
egyedülálló speciális
megoldás, mely a
filmet a legna-
gyobb mértékben kíméli.

V SUPER P

a legnagyobb teljesítményű néma
és hangos keskenyfilm vetítő

MINDENÜTT KÉRJE A

S. PANCRO

9½ és 16 mm

■ ■ ■ ■ ■ FORDÍTÓFILMET ■ ■ ■ ■ ■

KÉPVISELET:

SALZER ENDRE

Budapest, V. ker., Hold-utca 25. Tel: 13-4-48.

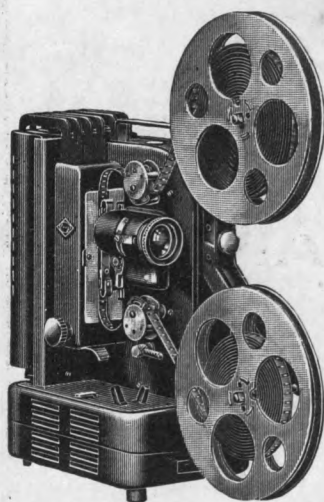
HA FÉNYSZEGÉNY AZ IDŐ, VEGYEN FÉNYERŐS

M E Y E R OPTICÁT

TRIOPLAN,
PRIMOTAR,
KINOPLASMAT,
PRIMOPLAN,
DOPPEL ANSTIGMAT,
WEITWINKEL-ARISTOSTIGMAT,
TELEMAGOR.

MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET: K U L H A N E K.

Megjelent a nagyteljesítményű

EUMIG

V E T I T Ő!

KIVÁLÓ TULAJDONSÁGAI:

*Tiszta, világos, nyugodt és éles képek —
Zajtalan működés — Könnyen cserélhető
objectiv — Színes film vetítés (Kodakolor)
— Vetítés előre vagy hátramenettel — Első-
rendű hűtés — Motorral való visszatekerés
— Állandó világítás u. n. plafondlámpával.*

**Ára 8, 9¹/₂ és 16 mm-es filmek-
hez egyaránt csak 555— pengő.**

Vezékképviselet: Silberer & Fornét, Budapest, V., Báluány-u. 16. Tel.: 27-6-23